

REFLECTIE

P4/P5 Reflectie
wieger bronstring

Mei 2017

P4 date; 15 mei 14.30

Tutors;
ir. Lidy Meijers
ir. Frank Koopman

extern; dr. Olindo Caso

Studio: Heritage & Architecture

INLEIDING

In dit stuk reflecteer ik op mijn afstudeerproces en de verworven inzichten gedurende de 1,5 jaar dat ik heb afgestudeerd bij Lidy Meijers en Frank Koopman.

Vragen die ik in mijn achterhoofd heb gehouden bij het maken van de reflectie zijn:

Hoe relateert mijn opgave/product met de lijn van de Architecture & Heritage studio. Hoe is het resultaat tot stand gekomen? Met welke visie ga ik als ir. en aankomend architect de wereld in?

Mijn afstudeercasus is een invulling bedenken voor het leegstaande Brikkengebouw op een voormalig fabrieksterrein in Maastricht.

AFSTUDEERPROCES

Bouwkunde is de tweede studie die ik zal afronden. Voor bouwkunde heb ik muziekregistratie gestudeerd op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Tijdens de studie muziekregistratie kreeg ik het gevoel na drie jaar een grip te krijgen op; 'wat vind ik goed en waarom?'. Ik kon dit toen steeds beter uitleggen. Tijdens de studie bouwkunde in Delft heb ik hier meer tijd voor nodig. Ik merk nu (pas?) een klein beetje dat het begint op te komen; ik vind dit goed, en dat komt volgens mij door zus en zo. Het lijkt erop dat het bos in de architectuur groter is dan in de muziek (althans het gebied waar ik mij begeven heb) en de bomen moeilijker te onderscheiden zijn. Ik heb denk ik wel een gevoel voor wat 'goed' is en bezit heb van een gezonde (tot ongezonde) kritische blik.

Tijdens het afstuderen is dit kritisch vermogen doorgeslagen en heb ik de maanden december en januari rust moeten nemen en ben voornamelijk op mijn racefiets gestapt. Elke streep op papier was complete onzin. Na enige tijd heb ik het vertrouwen, weliswaar met externe hulp, weer terug weten te vinden en mijn kritisch vermogen weer op een positieve manier in weten te zetten. Met de uitgangspunten die ik al had verworven ben ik toen vrijer gaan ontwerpen. Veel varianten en deze kritisch onder de loep nemen.

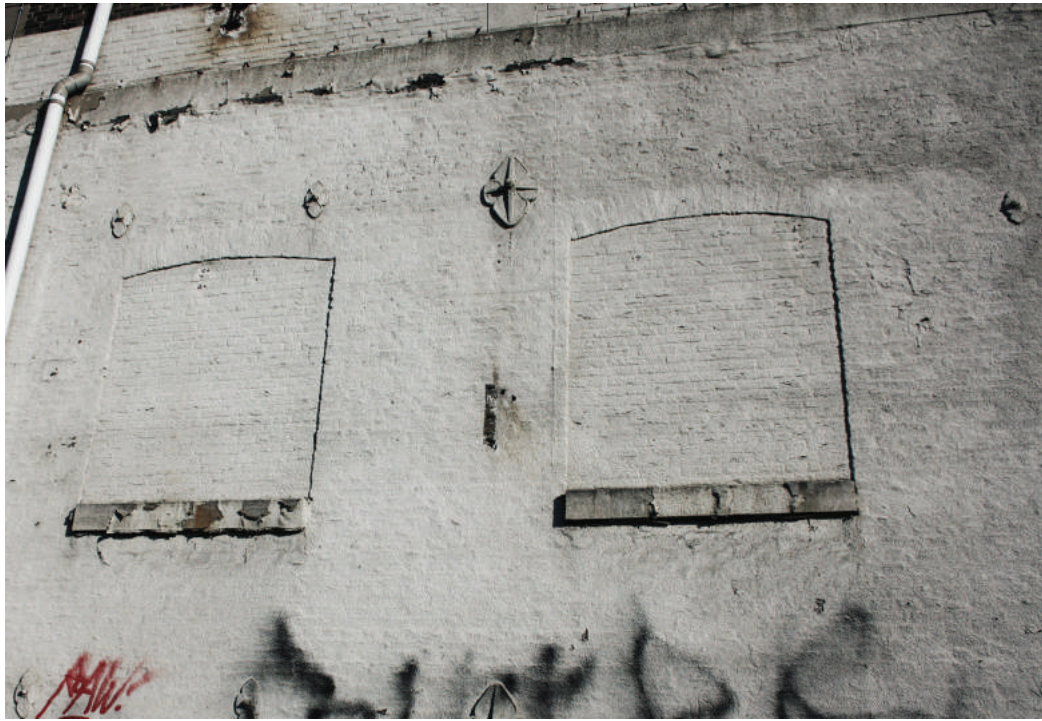
Tijdens de begeleidingen vroeg Lidy ons regelmatig een '5 minuten schets' te maken. Later begreep ik beter de waarde(!) van deze schetsen. Door jezelf op te leggen om, bijvoorbeeld, een profiel van je gebouw en context te tekenen wordt je geforceerd keuzes te maken. Wat teken je wel, wat teken je niet. Waar geef je 'waarde' aan. De Schets is een interpretatie en selectie van de waargenomen onderdelen. Ik denk dat is veel met het analyseren van de situatie te maken heeft. Daarnaast is de schets een sterk communicatie middel, in ons geval vooral te gebruiken voor een beginnende discussie over die waarden.

Voor mij is bouwkundig ontwerpen het scheiden van de onzin van de zin. Hier zijn discussies voor nodig die je niet alleen maar met jezelf kunt houden.

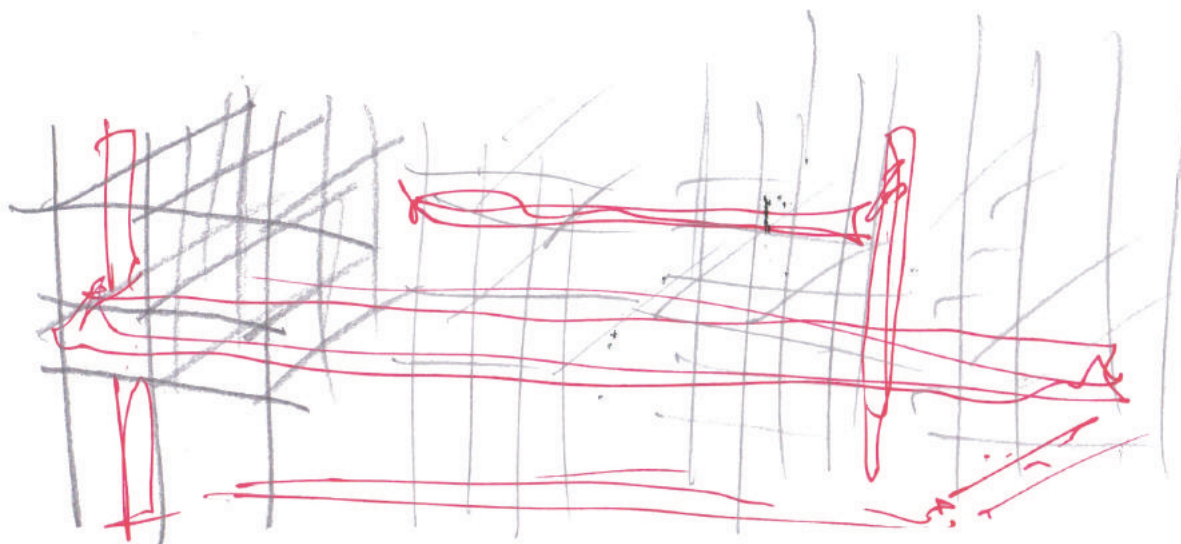
De functionaliteit van de relevante elementen zijn per locatie verschillend en daarom is deze context zo belangrijk. Daarmee wil ik niet zeggen dat bijvoorbeeld esthetiek geen rol speelt. Juist door de functionele elementen bijzonder te maken, kan deze beter inzicht geven. Mooie voorbeelden zitten ook in het Brikkengebouw. De gevelankers zijn vormgegeven als een bloem.

De architect heeft naar mijn mening als taak om relevante zaken te waarderen; het filteren van de zin en de onzin. Vervolgens wordt deze waardering middels een presentatie gecommuniceerd naar relevante partijen die invloed hebben op, of betrokken moeten worden bij het ontwerp/bouwproces.

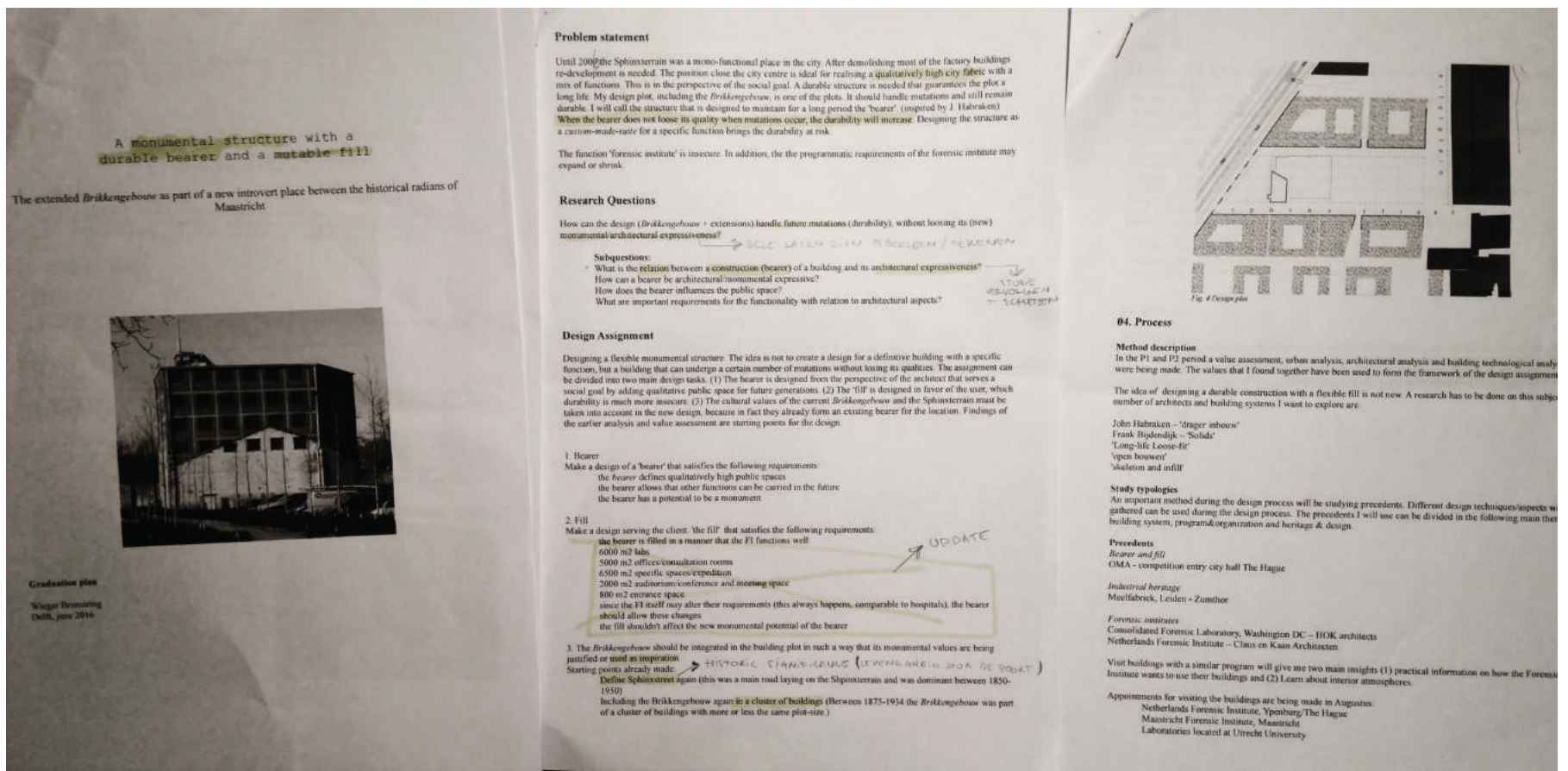
Het afstuderen is voor mij ook een reis geweest van zoeken naar betekenis, waarden, eenvoud, de onzin en zin. Dit willen begrijpen heeft soms wel geleid tot nadenken/struikelen over 'grootse' thema's.

Gevelankers Brikkengebouw bron: eigen foto

5 minuten schets: 'bearer / infill'

Deel van het ingeleverde p2 graduation plan Juni 2016

“A monumental structure with a durable bearer and a mutable fill” was de titel van het graduation plan tijdens P2. Gefascineerd door de ‘drager inbouw’ van John Habraken ging ik op zoek naar de betekenis van tijd, monumentaliteit en duurzaamheid in architectuur. Wat moet je daar als architect mee? Het werd een intensieve zoektocht. Alle architectuur bezit een mate van drager/inbouw en een mate van scheiding van verantwoordelijkheden. Dit heeft mij doen inzien dat de ideeën, beschreven in ‘de drager en de mensen’ van John Habraken gezien moeten worden in een bepaalde tijd. Hij zocht naar een nieuwe balans tussen de verantwoordelijkheid van bewoners en de mensen die de woningen realiseerden. Deze materie binnen architectuur vind ik interessant, maar is ook erg complex. Alles lijkt eraan te zijn gerelateerd. Mijn position paper, onderdeel van het afstuderen draagt de titel: “The architect’s role: Guiding the balance of changeability and permanency”. Zonder er ne teveel over uit te weiden vind ik op dit moment dat de titel (en deel van de inhoud) meer zin bevat dan toen ik het paper heb ingeleverd.

Hertzberger:

“Structuralisme gaat over het onderscheid tussen een kader of structuur met een lange levenscyclus en een invulling met een minder lange cyclus.”

In relatie tot mijn ontwerp kan ik terugkijkende stellen dat de ‘ontwerphouding’ die ik mijzelf aannam in eerste instantie was: maak een zo ‘efficiënt’ mogelijk gebouw dat geschikt is voor veel invullingen want dat is duurzaam. Daarna heb ik vooral gekeken naar hoe architectonische kwaliteiten kunnen worden toegevoegd. Eigenlijk is dat ook duurzaam omdat nu de kans bestaat dat mensen het gebouw blijvend (‘permanent’) willen gebruiken en dus behouden. En dat misschien wel voor een langere periode/tijd. Een monument

Bob van Reeth;

“het meest duurzame gebouw is het gebouw dat nooit gebouwd is”

“Een boom kan uitstekend als zonwering dienst doen.”

Vragen aan een student architectuur of architect zoals: *“Wat heb je gedaan met duurzaamheid”* leveren naar mijn mening veel onzin op. Het maken van een degelijk ontwerp is per definitie duurzaam. Dit maakt de studio Heritage and Architecture relevant. Het aanleren van waarden en ‘wegen’. Niet alleen culturele waarde wegen, maar ook architectonische, economische en bouwtechnische en die met elkaar verbinden. In al deze waarden vind je een lijn om vervolgens een verdedigbare houding aan nemen.

The architect's role: Guiding the balance of changeability and permanency

Wieger Bronstring / 4155467 / October 2016 / Position Paper

1. Introduction: The current debate

In the architectural debate a lot has been said about the changeability of buildings. What is the role of the architect in the balance between permanency and changeability? The parameters which influence this balance are mostly contextual, technological and financial. In this complex force field the architect should be able to understand these parameters and the impact on decision making. This position paper explores the progressive role architects have taken and should continue to take in designing changeability within permanency of buildings and their urban context. In the following paragraphs the aspects which influence this balance will be described. First the urban context, secondly the way buildings react to this context, thirdly the approaches that have been formulated in the past. Lastly will be concluded how this role develops.

2. Urban balance: Durable structures with changeable features

To understand the balance of the changeability and permanency of a building we should look first at the urban context. Change in the urban fabric obviously is an ongoing process. *Aldo Rossi sees the city as a spatial structure largely defined by its monuments, routes and geographical features, as something possessing the collective historical consciousness always active and evolving through its residents* (Mallgrave, 2005, p.378). The spatial structure can be described as the most durable factor. Within this structure changes are evolving gradually, which in most cases favors the well being of society. People are satisfied with the idea that changes in the built environment are able to take place (Steward Brand, 1994, p.208). Changes that evolve on different scale and time levels.

Also the diversity of functions in a city is important for the permanence of a structure, because segregation due to functionalist planning led to mono-functional areas. According to Lynch these kind of areas are asking for their own destruction (Lynch, 1990). Leupen adds that:

“If buildings have a short life it can be assumed that much of the built environment will always look like a building site, which not only represents a burden on the environment but also an assault on our collective memory, our collective recollections.” (Leupen, 2002, p.20)

The city asks for a kind of durable structure where change can occur progressively. Mono-functional areas do not seem to have this capacity. A good example of this lack of changeability is currently happening with a lot of empty office areas at the edge of cities. The mono-functional areas are abandoned by companies which now want to be closer to the vibrant city centers. What is left is a huge stock of vacant office buildings on unattractive locations with limited prospect. In contrast, a good example for a durable city structure is the city of Amsterdam. The canal-house buildings, located within the canal ring of Amsterdam, are an example of areas which can adapt to the changing needs of society through centuries, during which the functions within the buildings are regularly changing. Both living and working is taking place and changing. But overall architecture and configuration related to the city structure does not change significantly. The permanent factor in the Amsterdam canal houses is the urban structure in which they are situated in. This rich structure, with big canal streets and sub streets connecting them, seems to be a profitable location for a long time.

In this case it is possible to relate the adaptive quality to two factors. First of all the durable urban structure obviously allows the multiple changes of economies. Secondly the canal-houses have spaces that can adapt easily to different uses. The urban context is therefore an important factor in looking for the balance between changeability and permanency. A permanent structure (on this case the urban fabric) is required to provide a stable base in which changes can occur easily, without

'RELATIONSHIP BETWEEN RESEARCH AND DESIGN'

vertaald in Nederlands:

research = onderzoek

design = ontwerpen

of

research = ontwerpen

design = eindproducten

of ik denk

research = het gehele ontwerpproces

design = stand van zaken bij p5

Wat heeft het uiteindelijke ontwerp/product te maken met de weg er naar toe? Het hele afstudeerproces tot aan p5 en verder zie ik als 'research'. De p4 en p5 presentaties zijn de relatie tussen het onderzoek en het ontwerp.

RELATIE THEMA STUDIO EN GEKOZEN ONDERWERP/ CASE STUDY

Het thema van Heritage & Architecture is het herontwikkelen van een leegstaand en cultureel waardevol gebouw/gebied. Wat is een passende invulling/ontwerp, rekening houdend met uiteenlopende aspecten, waaronder culturele waarde?

De 'case-study' is in mijn geval is het leegstaande Brikkengebouw en het Shpinxterrein in Maastricht. Daarnaast heb ik als subthema gekeken naar 'toekomstbestendigheid': wat is de balans tussen veranderlijkheid en permanentie.

Verskillende schaalniveau's gebruiken

RELATIE METHODISCHE LIJN VAN AANPAK STUDIO EN EIGEN GEKOZEN METHODE BINNEN HET KADER

De 'methodische manier van aanpak' van de studio Heritage & Architecture begint bij het analyseren van de bestaande situatie. Onderdeel hiervan is de 'culturele waardestelling'. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de betekenis van het gebouw/gebied in relatie tot de maatschappij. Naar mijn mening kan de analyse geheel 'de waardestelling' worden genoemd. Culturele (maar ook bijv. architectonische) waarden kunnen op verschillende schaalniveaus naar voren komen. Dus is analyse van stad gebouw en bouwtechniek van de bestaande situatie van belang. Hiermee kunnen we startpunten vormen en daarmee een 'houding' aannemen. Dan zijn we de relevante elementen met waarde die we hebben aangetroffen aan het 'wegen'. Deze kan een persoonlijke tint bevatten en dus verschillende meningen. Het uiteindelijke ontwerp is een op goede argumenten gebaseerde mening.

analyse = onderzoek = op zoek naar een 'verdedigbare houding'.

De houding levert startpunten op. Je wilt en doel bereiken met het ontwerp. Dit kunnen uiteenlopende eisen zijn; *'Ik wil dat mensen elkaar kunnen ontmoeten', 'Ik wil een hoge isolatie waarde', 'Ik wil binnen het 'hof' een goed zicht op het Brikkengebouw behouden'*. Via architectonische middelen zullen de doelen moeten worden behaald met *bouwkundig* haalbare ingrepen. Dit is een belangrijk punt, wat kenmerkend is voor de opleiding bouwkunde. Om de in te zetten architectonische middelen te kunnen onderzoeken en valideren moeten verschillende tekeningen en maquettes worden gemaakt. Nooit begin ik direct met een uitwerking. Ik begint met proberen om die probeersels vervolgens kritisch beoordelen. *Welke doelen denk ik op te lossen? Levert dit een probleem op voor andere doelen? Moet ik een compromis maken, of terugschakelen naar een ander onderdeel?* Dit vormt nieuwe input voor volgende schetsen.

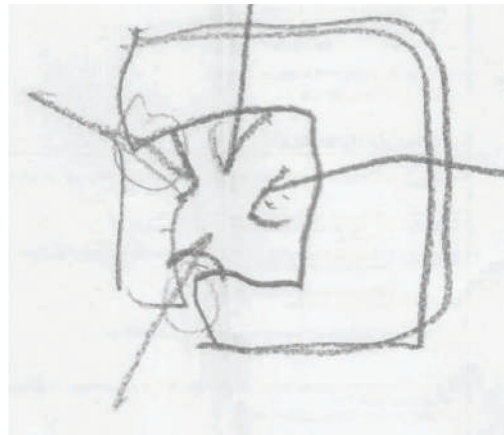
De tekeningen en maquettes blijven altijd abstract. Je weet niet of, mocht het ontwerp worden gerealiseerd, de ingezette architectonische middelen gaan werken op de door jouw bedachte manier. We kunnen ook, om zekerder te zijn van de werking, gebruik maken van *'best practices'* (referenties).

In mijn ontwerpproces heb ik sommige aannames moeten maken. Als ik dit niet deed liep het ontwerpproces vast.

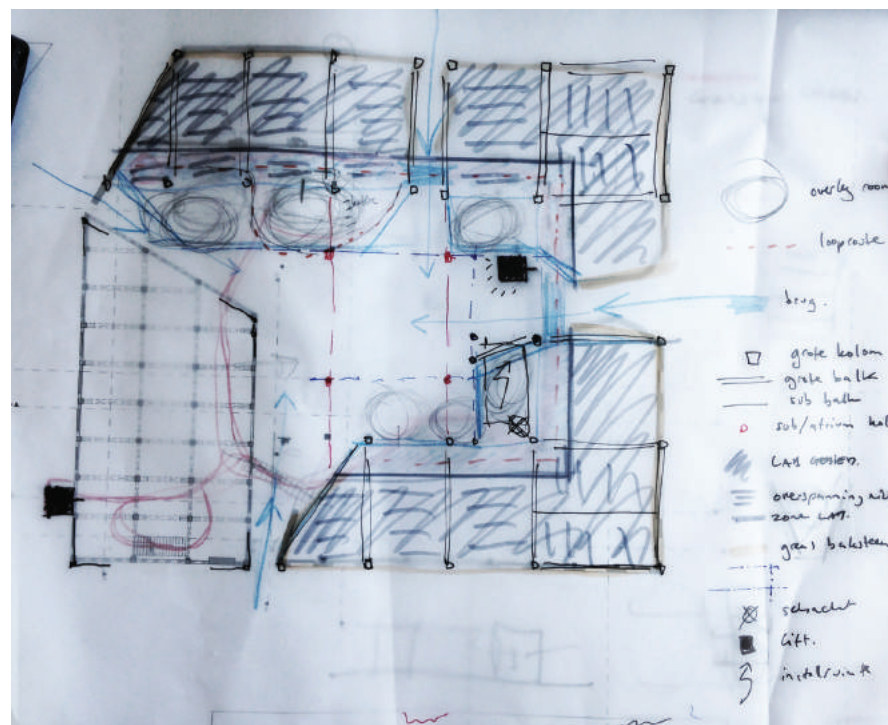
Render schets, onderzoek naar volume, verhoudingen en knooppunten.

Licht inval uitgangspunt

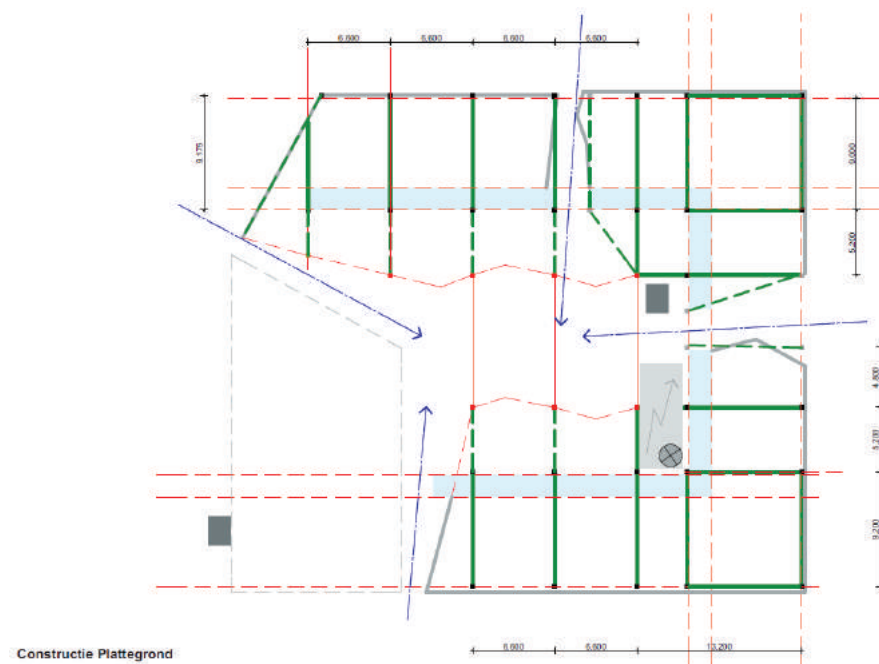

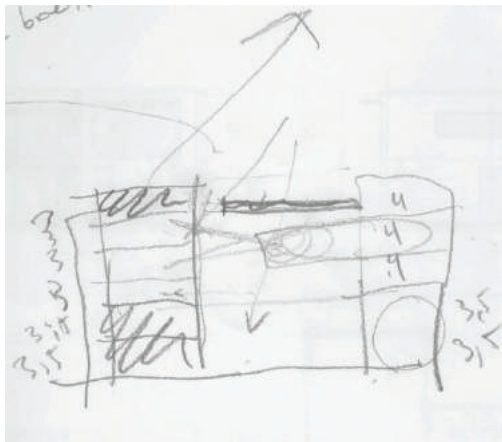
Wisselwerking tussen schetsen
maquette, CAD (Archicad)
CAD uitprinten en overheen
schetsen;
in de maat zetten -> controleren
-> bewijzen?

Schetsen in relatie tot de constructie

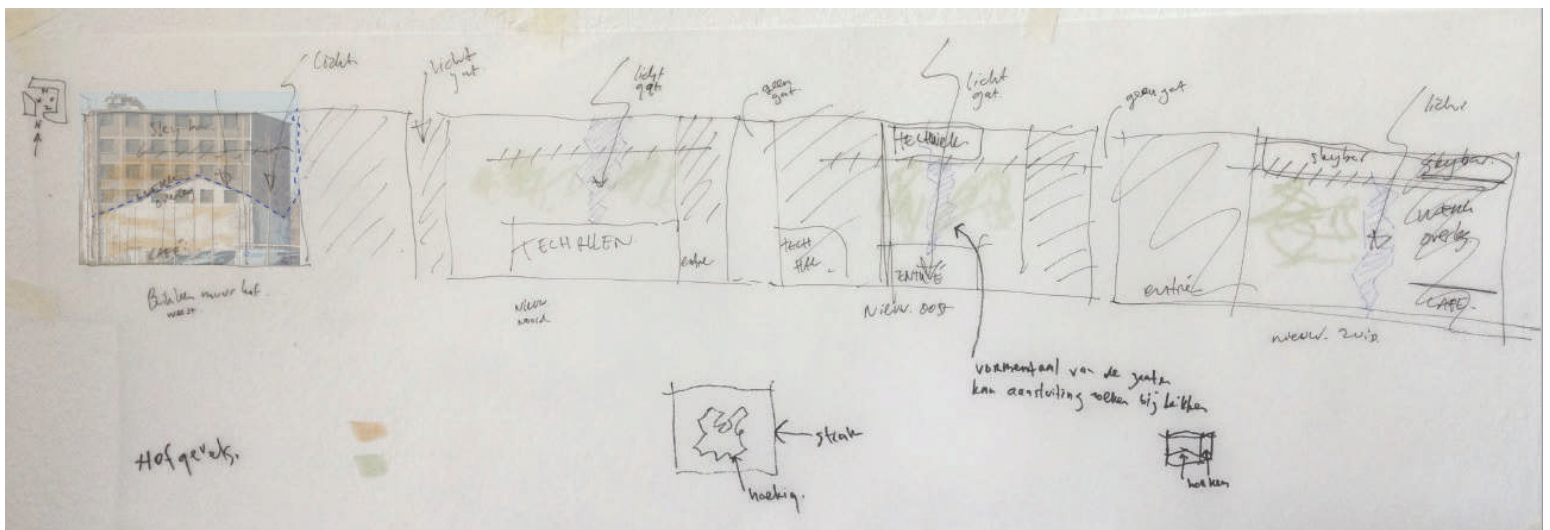

Schetsen in relatie tot maat

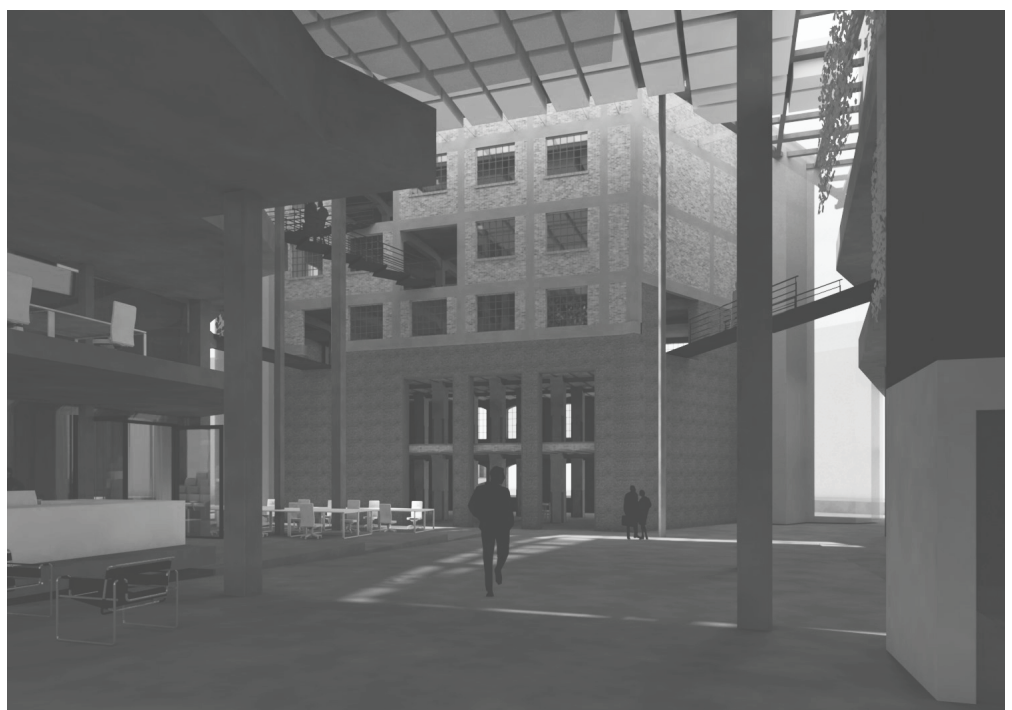

De nieuwbouw krijgt andere verdiepinghoogtes dan het Brikkengebouw

Uitgangspunten hofgevels, ritme, licht in relatie tot functie.

Schetsrendering: helpt dit om te begrijpen wat er in het hof nodig is? Of moet ik ook een maquette maken?

RELATIE PROJECT EN BREDERE SOCIALE CONTEXT

Herontwikkeling van de bestaande omgeving is altijd aan de orde. De uiteindelijke uitvoering is het resultaat van een complex krachtenveld. Er is niet sprake van een eenduidige ontwerp vraag met een specifieke oplossing. In mijn afstudeerproject heb ik een deel van dit krachtenveld gesimuleerd. Hiermee heb ik geprobeerd een betere architect te worden.

Lidy:

“Het is jouw onderzoek en het is jouw opgedane kennis.”